

Kommissionen för jämlik hälsa

Utgångspunkter, uppdrag, utmaningar

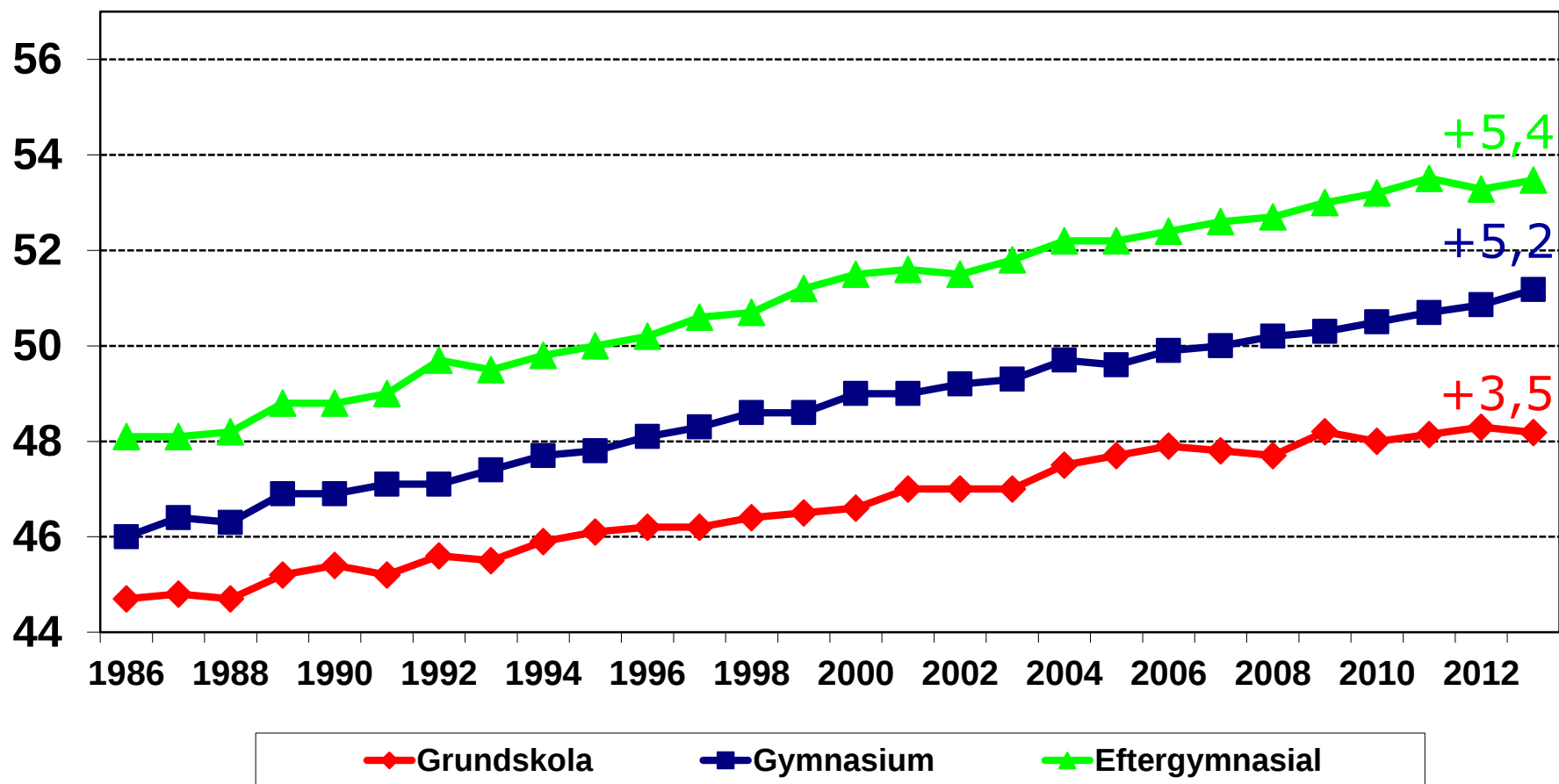
Olle Lundberg, ordförande

Viktiga utgångspunkter för en nationell Kommission för jämlik hälsa

- **Folkhälsoutvecklingen i sig**
 - Ökande klyftor i hälsa och livslängd
- **Internationella och regionala initiativ**
 - Översätta och tillämpa Marmots idéer och förslag, liksom andra internationella erfarenheter
 - Bygga på och vidareutveckla förslag och lärdomar från svenska lokala/regionala arbeten
- **Den svenska folkhälsopolitiken**
 - Konkretisera hur vi kan uppnå ”En god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”

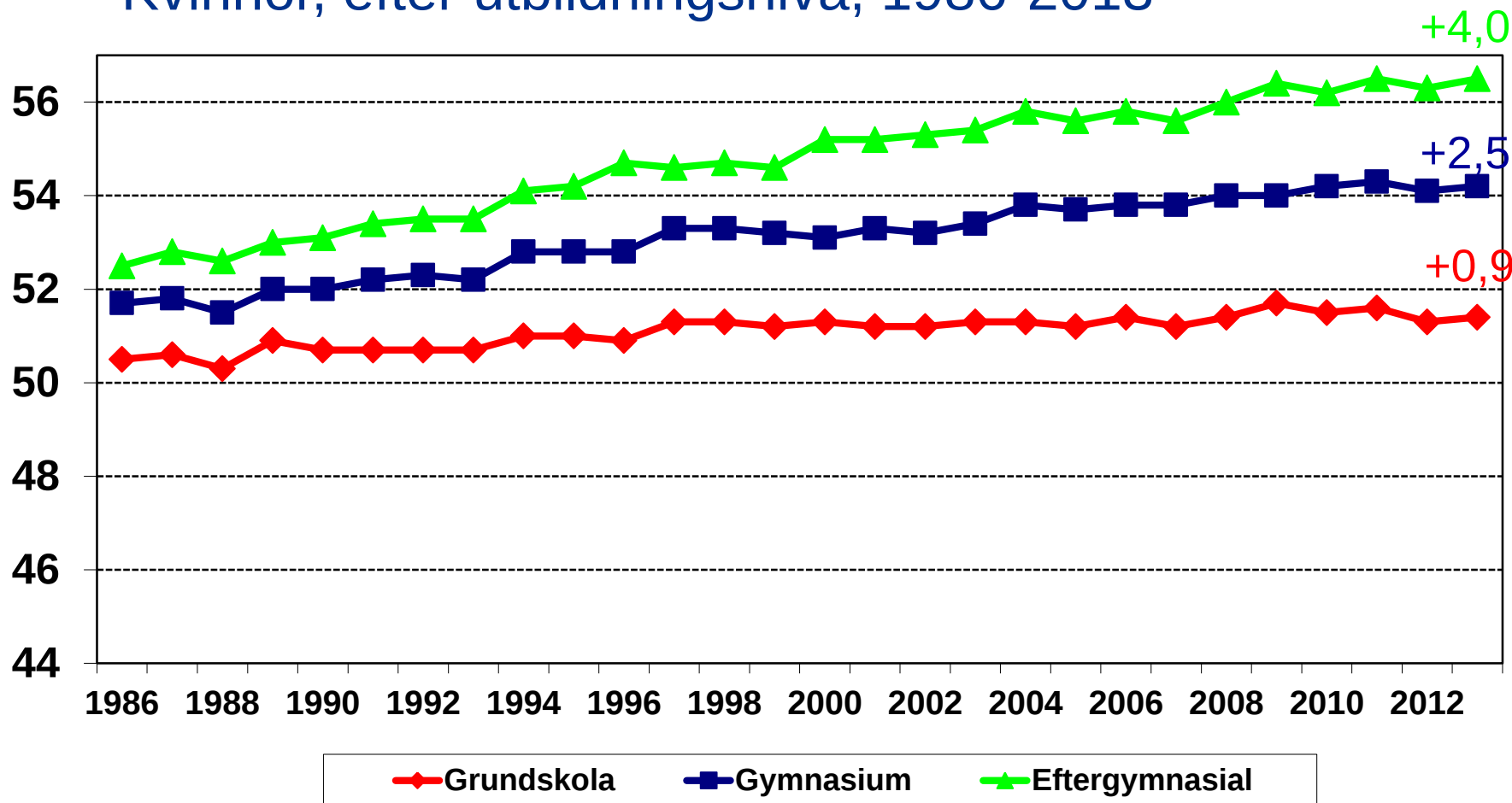
Återstående medellivslängd vid 30

Män efter utbildningsnivå, 1986-2013

Återstående medellivslängd vid 30

Kvinnor, efter utbildningsnivå, 1986-2013

Internationella initiativ

Svenska lokala/regionala initiativ

Den svenska folkhälsopolitiken

- **Det övergripande folkhälsomålet centralt:**
 - *”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”*
- **Tar utgångspunkt i bestämningsfaktorer:**
 - *”Det övergripande målet förtydligar samhällets ansvar för människors hälsa genom att **det visar på sambandet mellan samhälleliga förutsättningar, som kan påverkas genom politiska beslut, och hälsoutvecklingen i befolkningen.**”*
- **Förutsätter tvärsektoriell samverkan:**
 - *”För att nå målet krävs insatser från de flesta sektorer i samhället – **från det offentliga, från näringslivet, från folkrörelserna och från individerna själva.**”*

Prop. 2002/03:35, s. 26

Uppdraget har två huvudsakliga delar

- **Att lämna förslag på åtgärder som kan bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar**
 - Konkreta – visionära
 - Kort sikt – lång sikt
- **Att genom ett utåtriktat och inkluderande arbetssätt öka medvetenhet och engagemang bland relevanta samhällsaktörer**

Utmaningar

- **Att inte fastna i definitioner, problembeskrivning och retorik**
 - Konkreta förslag på 'do more' och 'do better'
- **Individ – struktur**
 - Komma förbi slentrian och politiska låsningar kring individens ansvar, se individen i sammanhang
 - Tackla de reella politiska motsättningarna kring medel
- **Peka på rätt sorts samverkan**
 - Specialisering behövs, men också gemensam ritning

Bestämningsfaktorer och målområden i svensk folkhälsopolitik

- **Bestämningsfaktorer i fokus är viktigt därför att:**
 - Hälsoproblem beror på flera samverkande faktorer
 - En och samma riskfaktor ofta en bidragande orsak till flera olika sjukdomar och skador
 - Fokus på bestämningsfaktorer understryker att olika samhällssektorer och –aktörer bidrar till att orsaka sjukdom eller främja hälsa
- **11 målområden identifierades som viktiga:**
 - Delaktighet och inflytande i samhället.
 - Ekonomisk och social trygghet.
 - Trygga och goda uppväxtvillkor.
 - Ökad hälsa i arbetslivet.
 - Sunda och säkra miljöer och produkter.
 - En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård.
 - Gott skydd mot smittspridning.
 - Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa.
 - Ökad fysisk aktivitet.
 - Goda matvanor och säkra livsmedel.
 - Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Prop. 2002/03:35, s. 27-28